

Мороз С.Г., Сагайдак-Нікітюк Р.В.

НАЦІОНАЛЬНА ЛІКАРСЬКА ПОЛІТИКА ЯК БАЗИС ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

m.sg@ukr.net

Забезпечення населення лікарськими засобами (ЛЗ) є однією з найважливіших складових політики держави та одним із показників стану охорони здоров'я в країні. Досягнення окресленої мети багато в чому залежить від сталого розвитку фармацевтичної галузі на основі Національної лікарської політики (НЛП).

Розвиток і зміни є невід'ємними складовими не лише громадського життя, але і діяльності галузей народного господарства. Галузь, що є відкритою виробничо-господарською, соціально-економічною системою, об'єднує в собі дві цільові установки – бажання вижити і прагнення розвиватися. Таким чином, кожна галузь в конкретний період часу існування являє собою відомий баланс процесів зміни і відносної стабілізації. Нині на зміну старої концепції «...спочатку збереження, потім розвиток» прийшла нова парадигма – «збереження через розвиток».

Процес забезпечення сталого розвитку галузей економіки досить складний і багатогранний. Головним базисом формування сталості розвитку галузі є досягнення збалансованості усіх її складових та вихід їх на якісно новий рівень. Звичайно, для досягнення визначеної мети, а саме забезпечення сталого розвитку галузі, зокрема, фармацевтичної, можна рухатись різними способами, проте вибір конкретного способу її досягнення є рішенням стосовно стратегії розвитку окремої соціально-економічної системи (галузі). Платформою для формування стратегії сталого розвитку фармації України має стати НЛП, яку розглядають як програму, в якій держава визначає пріоритетні цілі фармацевтичної галузі щодо забезпечення населення ЛЗ та шляхи їх досягнення, а також на основі

міжнародно визнаних принципів та концепцій відображає механізми функціонування та розвитку галузі.

В найбільш загальному розумінні НЛП переслідує цілі забезпечення соціальної справедливості у сфері лікарського забезпечення та сталої роботи фармацевтичної галузі. Базовими пріоритетами НЛП, які визначені та рекомендовані ВООЗ, є: доступність ЛЗ, що передбачає рівний доступ населення до основних ЛЗ за обґрунтованою вартістю; якість ЛЗ, що має на меті забезпечення їх розробки за встановленими стандартами, доведення методами доказової медицини їх ефективності та безпеки під час виробництва, реалізації та застосування; раціональне застосування ЛЗ означає забезпечення умов для призначення лікарями і застосування пацієнтами ЛЗ на підставі доказової медицини, відповідності клінічних показників та економічної доцільності.

На нашу думку, сталий розвиток фармації України – це процес збалансованого та цілеспрямованого розвитку галузі як соціально-економічної системи, який, базуючись на позитивних досягненнях минулого, спрямований на забезпечення населення доступними, якісними лікарськими засобами та їх раціонального використання у теперішньому та майбутньому, що досягається шляхом взаємодії економічної, соціальної, інституціональної та екологічної складових. Таким чином, головною метою сталого розвитку вітчизняної фармацевтичної галузі, на нашу думку, є підвищення рівня та якості життя громадян на основі забезпечення населення якісними, ефективними і доступними ліками, надання кваліфікованої фармацевтичної допомоги, збереження потенціалу здоров'я і працездатності українського народу. Це буде можливо завдяки реалізації поточних цілей сталого розвитку фармації: підвищення рівня доступності ліків для населення; оптимізація системи державних закупівель ЛЗ; подальшого налагодження виробництва нових вітчизняних ліків; реструктуризації виробництва згідно зі стандартами GMP, переорієнтації експорту українських виробників з ринків країн з перехідною економікою до країн Західної, Центральної і Східної Європи.